

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ

ԲԱԶՄԱԾՆՈՐՀ ՊԱՀՔԻ ԿԱՏԱՐՅԱԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ Ի ՏԵՐ

Պահքը դաստիարակում է մարդկանց։ Որովհետև ինչպես որ դաստիարակը պատվիրում է երեխաներին՝ հեռու մնալ վնասակար գործերից և օգտակար գործեր կատարել և անժուժկալ ձևով չգրադվել անօգուտ արարքներով, այսպես էլ պահքը մեր վրա դրվեց՝ որպես խափանիչ բոլոր վնասների անժուժկալության, որ հոգիների հանդեպ, որպեսզի կատարենք սրբությունը Աստուծո ահով. անցնենք անքննելի անդորրությանը, որ կա և մնում է պահեցողներից։ Եվ (չլինենք) որովայնամուկների նման, որոնք նշտեցին ուտելու և ըմպելու և վեր կացան պարելու, և բոլորը իսկույն սպանվեցին Տիրոջ բարկությունից։ Որովհետև նրա պատվիրանները չպահեցին, այլ զազրելի դարձան իրենց մտքերով, պահքի հրամանները անարգեցին որովայնամուկությամբ, չմնացին ուխտի մեջ և չհավատացին խոստացված պարգևներին ու բարկացրին Աստծուն, և Աստված նրանց հարվածներ հասցրեց ու սպանեց։ Իսկ ովքեր մնացին խիստ պահքի մեջ և համբերության ու ծուծկալության ճիգ ցույց տվեցին, պահեցին Տիրոջ հրամանը և ժուժկալներ մնացին օրինադրված պահքի մեջ սրբության բոլոր բարեձև կարգերով, նրանք հանգիստ կգտնեն ի Քրիստոս։

Որովհետև պահքը մեզ համար բուժիչ է, որովհետև ինչ որ անժուժկալությամբ մթերված է հոգու և մարմնի մեջ, մեղքերի տեսակ-տեսակ վնասները և միմյանց վրա կուտակված ու նեխած ալլանդակ խորհուրդ-

ներն ու անմաքուր բարքերը, ժուժկալությամբ պահք մտնելով նորոգվում և սրբվում է մեղքերի մթերումից և դառնում սրբության բնակարան։ Որովհետև պահքը, մոտենալով ժուժկալներին, առողջության դեղ է շնորհում և հոգու շերտ սիրով հալեցնում աղտոտ մթերումները և առաքինությունների հասցնում։ Եվ բարեհամբույր վարքով ցամաքեցնում է զազրահոտությունը և մեջտեղից վերացնում, առողջություն է տալիս (այն) հիվանդներին, որոնք ապակրկնված են մեղքերով։ Եվ առողջությունից հետո սրբություն ու անարատ վարք է դնում՝ սրբության համար նահատակված անձի մեջ։ Եվ նրան, որ վիրավորեց իրեն անմաքուր ցանկությամբ և անխտիր անատակությամբ, կհարվածի սրբությամբ և անարատ անբծությամբ. որովայնամուկությունը միշտ պահքով կդատի և կըլլի չար սովորությունը նրանից։ Որովհետև մեղքը և մեղքի տերը կդատապարտվեն Քրիստոսի շնորհների միջոցով և կատանան կատարյալ առողջություն՝ խոստովանության ու ապաշխարության փրկական խորհրդով՝ պահքով և աղոթքով վնասներից պաշտպանված։ Եվ այսպես կատանան հաղթության պսակը, որ գովությամբ ու պարծանքով է հորինված պահեցողների համար։ Որովհետև քազմատեսակ են պահոց կարգերը և քազմաթիվ օգուտ են քերում այն անձանց, որոնք սիրում են այն և միշտ պահում։ Պահքը կատարյալ հավատքի ճշմարտության ազդեցությունն է՝ Աստծուց ակնկալված, և հույսը առողջության, որ առաջնոր-

դում է անարատ, անքիժ և սուրբ երախտի-
քով Աստծու հանդեպ (ունեցած) սիրուն:
Եվ նրանով դադարում են մտքերի այլանդա-
կությունը և զգայությունների շվայտությունը՝
աչքին տեսնելու համար և ականջին լսելու
համար, լեզվին խոսելու համար և ձեռքին
գործելու համար և ուղիղ սրտով ու ճաշա-
կելիքով պարկեշտության համար: Այս բո-
լորով մնալով սուրբ պահքի մեջ, և զգայու-
թյունների ամբողջ ցանկությունը արմատա-
խիլ անելով, բարիքի մոռացումն ենք արթ-
նացնում աստվածասիրության ճատագայթ-
ներով: Եվ հրաժարվելով մեղքի չար լու-
ծություններից՝ պոռնկությունից, որովայնամո-
լությունից, նախանձից, բարկությունից, ա-
գահությունից, գողանալուց, խաբեքայություն-
ից, երդումից, չարակատությունից, զրկե-
լուց, նենգությունից, ցատումից, թշնամանք-
ներից, ռիսակալությունից, ծուլությունից, ծի-
ծաղելուց, խեղկատակություններից, հարբե-
ցողությունից և բամբասանքներից: (Պետք
է) այսպիսի մահաբեր լուծույթն դուրս փրս-
խել ուղիղ խոստովանությամբ և ընդունել
կյանքի դեղը ու հոգու սիրով ատողջացած՝
ստաքինության ասպարեզով պայքարել ընդ-
դեմ վարքի վնասակար ուղղության: Եվ
միամտությամբ հնազանդվելով բարեքար
կամքին, փակենք չար բարքերի ողջ հոր-
դումը: Եվ միշտ արգելենք մտքի չար ու
դատն շարժումները և զգայությունները, որը
պահքի լուծում է ու կատարումը, որ հասցը-
նում է կյանքի դռներին: Ժուժկալությամբ և
համբերատարությամբ արմատաճանք պահ-
քի մեջ, և զգուշությամբ, զգաստ վիճակում
մնալով և հորդորելով գոյթ և ողորմություն
հետախոր և մերձավոր կարոտյալներին՝ ի
փառս և ի պարծանս ամբողջ ներկա վիճա-
կի և մեռելների հարության:

Պահքը մարմնի մեջ եղած հիվանդություն-
ները դուրս է հանում, ինչպես մաղձի դեղը,
որը երբ ընդունում ենք, մաղձը դուրս է
փսխում և ատողջություն պարզում մար-
դուն, այսպես և պահքը՝ մեղքը: Որովհետև
երբ կերակուրները պակասում են, մարմինն
էլ հանգստանում է և սրբվում: Որովհետև
մարմնի հետևից գնալ, անձի կորուստ է նը-
շանակում, իսկ հոգու հետևից գնալ՝ Տիրոջ
մոտ հավիտենական կյանք:

Պահքը զորացուցիչ է հոգևոր վարքերի
համար և խախտելի՝ մարմնական շարժում-
ների համար, որովհետև մեկը զորանալով,
տկարանում է մյուսը: Որովհետև ինչպես որ
գիշատիչ թռչունները անխնա ուտելուց տը-
կարանում են թռչելիս և հեշտությամբ են
բռնվում որսացողներից ի մահ, իսկ սակա-
վակները արագաթռչիչ են և որսացող-
ների որոգայթների համար անորսալի, նույն-
պես և պետք է նկատի ունենալ որկրամոլ-

ների և սուրբ պահքի մեջ պարկեշտների:

Պահքը աղ է, որ անարատությամբ քաղց-
րացնում է հոգիների և մարմինների մեղքե-
րի աղտեղության նեխվածքները և քաղ-
ցրացնում է ս. Հոգու կամքի համաձայն ան-
արատությամբ, ինչպես որ աղը երկրից է
դուրս գալիս և քաղցրացնում շատ ուրիշ բա-
ներ:

Պահքը մարդկանց հորդորում է ապաշ-
խարության, ուղղության մեջ դնում և խոս-
տովանության կարգի համաձայն լուծում
մեղքերը: Որովհետև անբաններ են հա-
մարվում նրանք, որոնք չեն գիտակցում
պահքի միջոցով սրբության մոտենալու Տի-
րոջը: Իսկ իմաստուն են նրանք, որոնք
կյանքի հույսի առհավատչյան են ընդունել
իրենց մեջ, և հիմարներ են նրանք, որոնք
իրենց կապել են պարտքի հուսահատու-
թյամբ: Երկուսին էլ հարկավոր է պահքը,
որովհետև նա, որ կատարյալ է գիտության
մեջ, պահքը քաղցրացնում է (նրա) սրբու-
թյան ճաշակը, Տիրոջ հաճույքի համաձայն,
իսկ տխմարներին դրդում հավատքի ճշմար-
տության գիտությանը (ծանոթանալու): Եվ
որոնք սրբության կենդանի են, պահքը պահ-
ում են ամուր կերպով և անարատությամբ:
Իսկ որոնք մեղքերով մահացել են, պահքը
նրանց կենդանացնում է, նրանց հետ շաղա-
խելով ողջ արդարությունը: Որովհետև ինչ-
պես որ կերակուրները աղով համեմվում են
և մարդկանց պետքերի համար կրակով ա-
նուշանում, այսպես և մտքի և մարմնի հա-
կումները պահքի միջոցով համեմվում են
Հոգու շնորհներով և նվիրվում ի մեծություն
աստվածային իշխանության և խաղաղու-
թյուն շնորհում: Որովհետև ս. Հոգին ան-
հարգվում է անժուժկալ որկրամոլությունից
և անառակների զվարճությունից, որոնք ի-
րենց հանձնում են ցուփության ձեռքը: Որով-
հետև ինչպես որ Ադամի և Եվայի անժուժ-
կալությունը անեծք և մահ բերեց, այնպես
էլ նրանից ծնվածները, որ նույն անժուժկա-
լությունն ունեն, քարոց հետո, որովայնա-
մոլության պիտի կործանվեն: Իսկ Փրկչի
պահքը և ժուժկալությունը վերացրեց թըշ-
նամությունը մեջտեղից և Աստծուն հաշտեց-
րեց մարդկանց հետ, խաչի և կամավոր չար-
չարանքների միջոցով, մարդիկ, որոնք հա-
վատացին կենսաբեր քարոզությանը, որ
մարդկանց կոչեց կյանքի վերստին նորոգ-
վելու:

Պահքը հզոր պարիսպ է և ամուր դուռ, որ
պահում է մեր խորամանկ թշնամու վնասա-
կար մուտքից: Որպեսզի չլինենք անժուժկալ,
ինչպես Հեղինի որդիները, որոնք Աստծու
բարկությունը շարժեցին իրենց և իրենց հոր
և Աստծու ժողովրդի վրա: Այլ լինենք ժուժ-
կալ, ինչպես Սամվելը, որ մանկությունից

